

Skötselplan för naturreservatet Kuoukaravinerna

Denna skötselplan är en bilaga till länsstyrelsens beslut 2019-11-26 om bildande av naturreservatet Kuoukaravinerna. Reservatet ingår även i Natura 2000, EU:s nätverk av skyddade områden. Det innehåller både arter och naturtyper som är utpekade inom habitatdirektivet. Bevarandeplanerna för Natura 2000-områdena fastställdes senast 2017-06-20.

Innehållsförteckning

1	Allmänt.....	1
2	Reservatets syfte.....	2
3	Prioriterade bevarandevärden.....	2
4	Uppgifter om naturreservatet.....	2
5	Mål och åtgärder.....	3
5.1	Skog.....	3
5.1.1	Skogliga värdekärnor.....	3
5.1.2	Skogliga utvecklingsmarker/arronderingsmarker.....	6
5.2	Våtmarker, sjöar och vattendrag.....	7
5.3	Kulturmiljövärden.....	8
5.4	Information och anläggningar.....	8
5.5	Gränser.....	9
5.6	Tillfartsvägar.....	10
6	Sammanfattning av skötselåtgärder.....	10
7	Källhänvisning.....	10

Bilagor

- A. Översiktskarta
- B. Skoglig naturvärdesklassning samt information
- C. Naturtypskarta
- D. Artlista

1 Allmänt

Denna skötselplan anger riktlinjerna och målen för skötseln av **naturreservatet Kuoukaravinerna**. Reservatet är även skyddat inom Natura 2000, EU:s nätverk av skyddade områden, inom ramen för habitatdirektivet. Området innehåller således naturtyper och arter som EU-länderna tillsammans har bestämt att det är extra viktigt att bevara. Vid planering och utförande av skötselåtgärder ska syftet med naturreservatet och reservatsföreskrifterna vara styrande. Skötseln ska även bidra till att bibehålla

Datum
2019-11-26

Diarienummer
511-10042-
2018

NVR ID
2044056

gynnsam bevarandestatus för ingående naturtyper och arter inom ramen för Natura 2000. Andra aktuella regelverk och riktlinjer ska också beaktas. Bevarandemålen för de ingående naturtyperna styr vilken slags naturvårdande skötsel som planeras.

Hela naturreservatet ägs av privata markägare. Större skötselåtgärder som berör privat markägare ska alltid föregås av samråd med markägaren.

2 Reservatets syfte

Syftet med reservatet är att bevara det unika ravinlandskapet vid Kvarnbäcken och Kistabäcken med dess opåverkade karaktär, dess gamla naturskog av lång kontinuitet, de geologiska processerna samt den rika biologiska mångfalden i området. Syftet är också att ge förutsättningar för skogar, vattendrag och andra ingående ekosystem att utvecklas naturligt. Syftet är även att de delar av reservatet som idag har lägre naturvärden ska utvecklas i riktning mot ett naturligt tillstånd samt att bidra till att gynnsam bevarandestatus uppnås för utpekade naturtyper och arter enligt Natura 2000. Inom ramen för ovanstående är reservatets syfte även att ge möjlighet till naturupplevelser och friluftsliv.

3 Prioriterade bevarandevärden

Reservatets prioriterade bevarandevärden är det opåverkade, unika ravinlandskapet med dess gamla naturskog som har lång, obruten kontinuitet med en rik biologisk mångfald och höga friluftsvärden. Reservatet ska också bevara de naturtyper och arter som är utpekade inom Natura 2000.

4 Uppgifter om naturreservatet

Naturreservatets namn:	Kuoukaravinerna
Kommun:	Jokkmokk
Lägesbeskrivning:	30 km Ö om centrala Jokkmokk
Area:	ca 20 ha
Berörda fastigheter:	Kuouka 1:5, privat Kuouka 2:3, privat Kuouka 15:1, privat Kuouka 4:5, privat Kuouka 11:3, privat
Samfälligheter:	Kuouka S:5 Kuouka S:4
Natura 2000:	SE0820726 Kuoukaravinerna södra SE0820727 Kuoukaravinerna norra

Datum
2019-11-26

Diarienummer
511-10042-
2018

NVR ID
2044056

Sameby: Tuorpon, Jåhkågasska tjiellde, Udtja och Sirges
Förvaltare: Länsstyrelsen

5 Mål och åtgärder

5.1 Skog

Skogen i naturreservatet utgörs till största del av värdekärna. Kvarnbäcksravinen, den norra ravinen, utgörs av högbonitetskog av högörtstyp längs den nedre flacka delen av bäcken. Mer varierande skog som innehåller gran med inslag av löv i form av aspkloner, sälg och björk finns längre uppströms bäcken. Mängden död ved är mestadels sparsam till måttlig på grund av äldre plockhuggningar. Här finns ett stort antal rödlistade och sällsynta arter beroende på lång trädkontinuitet i kombination med ett konstant, fuktigt mikroklimat. I den södra ravinen, Kistabäcksravinen, består majoriteten av skogen av gammal grannaturskog med trädkontinuitet. Mellan bäcken och älven bildas en hög sandås/-platå med senvuxen sandtallskog. En mindre brand har påverkat slänten mot älven närmare bäckens utlopp och många av tallarna har fått brandljud och fläckvis har tät tallungskog vuxit upp efter branden. Branden är tämligen sentida och torde ha inträffat för ca 40-50 år sedan.

Längs reservatets ytterkanter finns bestånd med lägre naturvärden och som därför klassats som utvecklingsmark. Vissa små bestånd och delar av reservatet har kommit med av arronderingsskäl eller för att utgöra skyddszoner till värdekärnorna.

Skogen är delvis präglad av brand, men länsstyrelsen gör bedömningen att naturvårdsnyttan av en brand skulle vara avsevärt lägre än den skada som en hård brand skulle kunna innebära för ingående miljöer och arter. Med anledning av ovanstående, reservatets ringa storlek och läget, nära byn nedre Kuouka, är ingen naturvårdsbränning planerad inom reservatet. Av samma skäl ska även spontant uppkomna bränder släckas inom området. Vid släckningsarbete ska skonsamma metoder användas och naturliga begränsningslinjer så som vägar, vattendrag och rågångar nyttjas. Fysiska ingrepp som fällning av träd eller anläggande av mineralgator ska ej göras inom reservatets gränser.

Målsättningen inom alla skyddade områden är att främmande arter (t ex contortatall) inte ska finnas. Idag finns inga uppgifter om att contortatall skulle ha etablerats inom reservatet. Om contortatall eller andra främmande arter upptäcks inom naturreservatet ska detta dokumenteras och åtgärdas.

5.1.1 Skogliga värdekärnor

9010 Taiga

9050 Näringsrik granskog

De skogliga värdekärnorna (Bilaga B) domineras av grannaturskog med varierande inslag av löv, exempelvis asp och sälg (Foto 1). På sandåsen mellan den södra ravinen och älven finns också ett område med tallnaturskog av s.k. *stavatyp*. Skogen är tät och

Datum
2019-11-26

Diarienummer
511-10042-
2018

NVR ID
2044056

senvuxen med betydande självgallring. Åldern ligger kring 120 år men i den täta, klena tallskogen finns insprängda 250-300-åriga överståndare (Foto 2). Högbonitetsskog av högörtstyp förekommer på den flacka delen i den norra ravinen i reservatet där bäcken genomsilar skogen längs det flacka nedre loppet ner mot älven. I skogen finns en måttlig till sparsam förekomst av död ved på grund av äldre plockhuggningar. I värdekärnorna nere i ravinerna påträffas flertalet sällsynta och rödlistade arter bl. a bombmurkla, norna, trådbrosklav och röd trolldruva. Dessa arter är störningskänsliga och beroende av stabila förhållanden över tid. Någon aktiv skötsel är därför inte lämpligt i reservatet utan skogen ska lämnas för fri utveckling med interndynamik.

De arter som är utpekade i art- och habitatdirektivet bedöms inte behöva några aktiva åtgärder i området för att ha goda livsförutsättningar. Se även Kuoukaravinernas bevarandeplaner.

Foto 1. Norra sidan av Kvarnbäcksravinen, den norra av de två ravinerna i reservatet. Granarna i förgrunden är ca 200 år. Foto: Länsstyrelsen Norrbotten/Frédéric Forsmark

Datum
2019-11-26

Diarienummer
511-10042-
2018

NVR ID
2044056

Foto 2. Självvallande och mycket stamtät stavatallskog med inslag av ca 250-300-åriga tallöverståndare. Södra hörnet av området ner mot Luleälven i Kistabäcksravinen, den södra av de två raviner i reservatet. Foto: Länsstyrelsen Norrbotten/Frédéric Forsmark

Bevarandemål

- Arealen värdekärna får inte minska; målet är att arealen värdekärna ska *öka* i takt med att utvecklingsmarker, arronderingsmarker och skyddszoner utvecklar naturvärden med tiden och blir värdekärnor.
- Naturvärden ska bevaras och växt- och djurlivet ska tillåtas utvecklas fritt. Förändringar i naturtillståndet ska endast ske genom naturlig succession och naturliga processer.
- Främmande arter som t ex contortatall eller jättebalsamin ska inte förekomma.
- Förutsättningarna för de arter som finns upptagna i EU:s Art- och habitatdirektiv ska bibehållas eller om möjligt förbättras. Se även Kuoukaravinernas bevarandeplaner.

Skötselåtgärder

- Inga aktiva skötselåtgärder i reservatets värdekärnor med undantag för avveckling av främmande arter om det upptäcks.

5.1.2 Skogliga utvecklingsmarker/arronderingsmarker

Reservatets arronderings- och utvecklingsmarker ligger till största delen utmed Kistabäcksravinen, den södra av de två ravinerna i reservatet. I den östligaste delen av ravinen ingår en ca 90-årig utvecklingsmark med örtrik granskog (Foto 3). I den norra delen av ravinen ingår en liten arrondering av igenväxt ängsmark. Här finns också en mindre utvecklingsmark som består av ett gallrat tallbestånd samt en arronderingsmark där skogen blev avverkad för ca 30-40 år sedan. I den västligaste delen av Kistabäcksravinen, på sandåsslänten ner mot älven ligger en utvecklingsmark bestående av tall. Då beståndsåldrarna är relativt höga samt att stora delar ligger i brant terräng är bedömningen att fortsatt fri utveckling med interndynamik är den bästa skötselåtgärden för att utveckla naturvärdena i naturreservatets utvecklings- och arronderingsmarker.

Foto 3. Cirka 90-årig, örtrik granskog i den östliga delen av Kistabäcksravinen som bedöms som en utvecklingsmark med hög utvecklingspotential. *Foto: Länsstyrelsen Norrbotten/Frédéric Forsmark*

Bevarandemål

- Naturvärdena ska öka och utvecklings- och arronderingsmarkerna ska utvecklas i riktning mot skiktad naturskog.
- Främmande arter som t ex contortatall och jättebalsamin ska inte förekomma.

Skötselåtgärder

- Inga aktiva skötselåtgärder i reservatets utvecklings- och arronderingsmarker, med undantag för avveckling av främmande arter om det upptäcks.

5.2 Våtmarker, sjöar och vattendrag

3260 Mindre vattendrag

Reservatet innehåller höga limniska värden. I botten av de båda ravinerna som utgör reservatet rinner Kistabäcken (södra ravin, Foto 4) respektive Kvarnbäcken (norra ravin). Kistabäcken är klassat som ett värdefullt vatten och båda bäckarna har en hög grad av naturlighet.

Foto 4. Kistabäcken rinner genom den södra av de två ravinerna som utgör reservatet. Fotot är taget i den centrala delen av ravin. *Foto: Länsstyrelsen Norrbotten/Frédéric Forsmark*

Uppströms Kistabäcken finns dokumenterad förekomst av flodpärlmussla. Närmsta kända lokal ligger ca 3 km från reservatsgränsen. Länsstyrelsens bedömningen är att beståndet i Kistabäcken som helhet är mycket skyddsvärt, med höga tätheter av musslor och en fungerande reproduktion. Trumman i Kistabäcken under den allmänna vägen vid nedre Kuouka bedöms inte utgöra något vandringshinder enligt Trafikverkets bedömning år 2010.

Vid nedre Kuouka, nedströms den allmänna vägen över Kvarnbäcken finns ett vandringshinder i form av en felaktigt byggd vägtrumma (markerad med en svart stjärna i Bilaga B). Samtidigt finns i bäckravinen nedan trumman ett antal sällsynta arter som sannolikt har gynnats av de fuktiga klimatförhållanden som skapats av trummans konstgjorda vattenfall. Bland annat växer här en unik skorplav på resterna av en gammal motorcykel (ny art som har sin enda kända lokal här). Även den rödlistade trådbrosklaven växer i ravinen med flera ovanliga arter. En utredning om åtgärd av vägtrumman gjordes av Trafikverket och Länsstyrelsen år 2010 och det beslutades då att i detta fall är lavarnas fortlevnad viktigare än att gynna flodpärlmusslebeståndet uppströms trumman vilket betyder att vandringshindret ej ska åtgärdas.

Om senare inventeringar av vattendragen visar på någon yttre påverkan som skulle kunna åtgärdas genom aktiv skötsel kan nedanstående mål och åtgärder komma att anpassas i enlighet med detta.

Bevarandemål

- Naturlig hydrologi ska bevaras och växt- och djurlivet skall tillåtas utvecklas fritt. Förändringar i naturtillståndet ska i första hand ske genom naturlig succession och naturliga processer.
- Främmande arter ska inte förekomma.

Skötselåtgärder

- Inga aktiva skötselåtgärder med undantag för avveckling av främmande arter om det upptäcks.

5.3 Kulturmiljövärden

I reservatet finns inga kända fornlämningar. Om fornlämningar upptäcks är det viktigt att de bevaras och att särskild hänsyn tas till fornlämningsmiljöerna så att dessa inte skadas vid eventuella skötselinsatser.

5.4 Information och anläggningar

Kuoukaravinerna är ett förhållandevis okänt utflyktsmål. Området nyttjas så vitt länsstyrelsen känner till endast i mycket begränsad omfattning för utflykter. Med tanke på områdets karaktär, med de branta ravinerna och sin krävande terräng, är sannolikheten för en omfattande tillströmning av besökare ganska liten. Reservatet bedöms dock ha viss utvecklingspotential som utflyktsmål för rörligt friluftsliv då det ligger intill allmän väg. Genom att området nu ges naturreservatsstatus kommer områdets höga natur- och friluftslivsvärden bli mer kända, vilket kan innebära ett förändrat besöksstryck.

I området saknas markerade stigar, eldstäder och andra anordningar för rörligt friluftsliv. Länsstyrelsen bedömer att det inte behövs några i dagsläget. Behovet av anläggningar och stigar behöver kontinuerligt utvärderas. Utgångspunkten för detta är att reservatet ska nyttjas för rörligt friluftsliv utifrån sina naturgivna förutsättningar.

Datum
2019-11-26

Diarienummer
511-10042-
2018

NVR ID
2044056

Digital information om naturreservatet finns på länsstyrelsens hemsida. Den platsbundna informationen bör utgöras av en skylt med information om reservatet och vilka regler som gäller. *Det ska framgå av informationsskylten att området även ingår i Natura 2000.* Förslag på informationsplats är markerad i Bilaga B.

Det finns inga iordningsställda parkeringsplatser för bilburna besökare men möjlighet finns att parkera i någon av de korsningar som finns längs den allmänna vägen.

Skötselmål

- Allmänheten ska på ett enkelt sätt kunna ta del av information om naturreservatet.
- Information på länsstyrelsens hemsida ska underlätta för besökare att hitta till reservatet.
- Besökaren ska göras medveten om naturreservatets natur och vad man bör tänka på vid besöket. Platsbunden information bör finnas på plats inom ett år från det att beslutet vunnit laga kraft.
- Skyltning ska vara ändamålsenlig, tydlig och aktuell samt i gott skick.
- Markslitaget från besökare får inte bli så stort att det påverkar områdets natur- eller upplevelsevärden negativt.

Skötselåtgärder

- En informationsskylt bör tas fram och monteras upp i anslutning till reservatet, förslagsvis vid den plats som anges i Bilaga B. Skylten ska utformas enligt gällande standard.
- Information om reservatet läggs ut på länsstyrelsens hemsida snarast efter att beslutet vunnit laga kraft.
- Löpande kontroller av att skyltar inom och i anslutning till reservatet är aktuella, läsbara samt att skyltställen är i gott skick.
- Vid behov ska sly röjas bort runt skyltar.

5.5 Gränser

Naturreservatets gränser ska markeras enligt Naturvårdsverkets anvisningar snarast efter att naturreservatet har beslutats.

Skötselmål

- Reservatets gränser ska vara tydligt markerade enligt Naturvårdsverkets anvisningar.

Skötselåtgärder

- Kontroll av gränsmarkeringarna och rågångar ska göras löpande.
- Vid behov åtgärdas otydliga markeringar och rågångar.

5.6 Tillfartsvägar

Lämpligaste tillfartsvägen till reservatet från allmän väg är söderifrån från väg 97, via Vuollerim (Bilaga A).

Vid beslutstillfället finns inga avtal som reglerar Länsstyrelsens och allmänhetens nyttjande av vägarna i reservatet. Reservatet ansluter till allmän väg och nås från denna. Länsstyrelsen bör följa besöksutvecklingen i reservatet och utvärdera vilket behov som tillgång till väg i naturreservatet, utöver länsstyrelsens egna behov vid tillsyn och skötselåtgärder.

6 Sammanfattning av skötselåtgärder

Avsnitt	Vad	När
	Översyn och eventuell revidering av Skötselplan	Senast 2030
5.1	Skog	
	Borttagande av främmande arter	Vid behov
5.4	Information och anläggningar	
	En informationsskylt bör fram och monteras upp, förslagsvis vid den plats som anges i Bilaga B	Snarast efter att beslutet vunnit laga kraft
	Information om reservatet läggs ut på länsstyrelsens hemsida	Snarast efter att beslutet vunnit laga kraft
	Kontroller av att skyltar inom och i anslutning till reservatet är aktuella, läsbara samt att skyltställen är i gott skick	Löpande
	Röjning av sly runt skyltar	Vid behov
5.5	Gränser	
	Kontroll av gränsmarkeringarna och rågångar	Löpande
	Åtgärda otydliga rågångar och markeringar	Vid behov

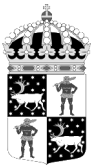
7 Källhänvisning

Länsstyrelsen 2006

Mats Karström 1997

Data från fältinventering

Indikatorarter för identifiering av naturskogar i Norrbotten, NV:s rapport 4692, del 2.

Naturreseptet Kuoukaravinerna

Jokkmokks kommun

Skala 1:75 000

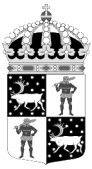
Länsstyrelsen
Norrbotten

© Länsstyrelsen Norrbotten och © Lantmäteriet

- Gräns för naturreseptet
- Övriga naturreseptat

0 1 2 3 4 5 6 Km

Länsstyrelsen
Norrbotten

511-10042-2018

NVR ID 2044056

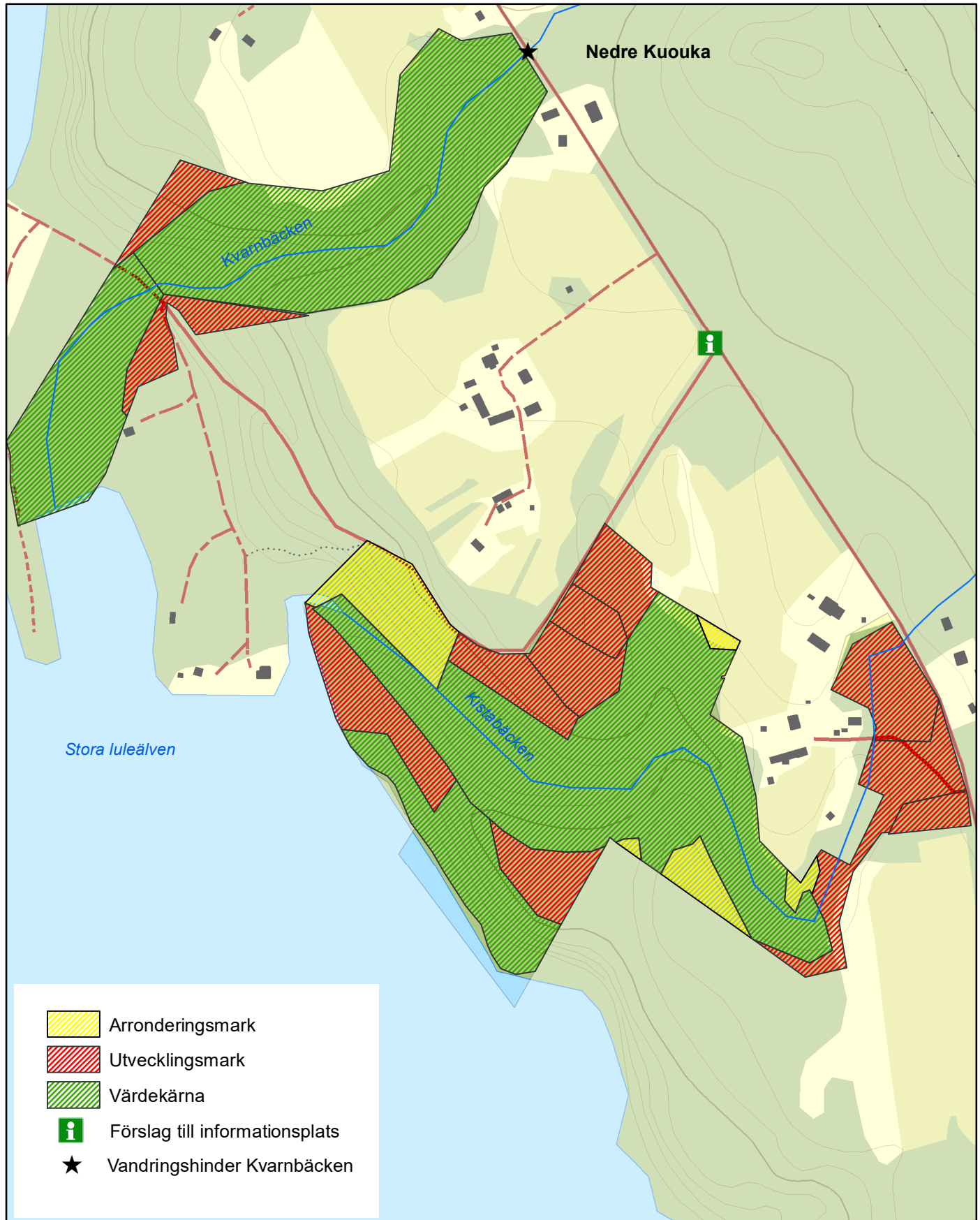
Bilaga B

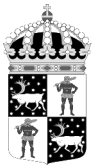
Naturreservatet Kuoukaravinerna

Skoglig naturvärdesklassning samt information

Area ca 20 ha

Skala 1:5 000

Länsstyrelsen
Norrbotten

511-10042-2018

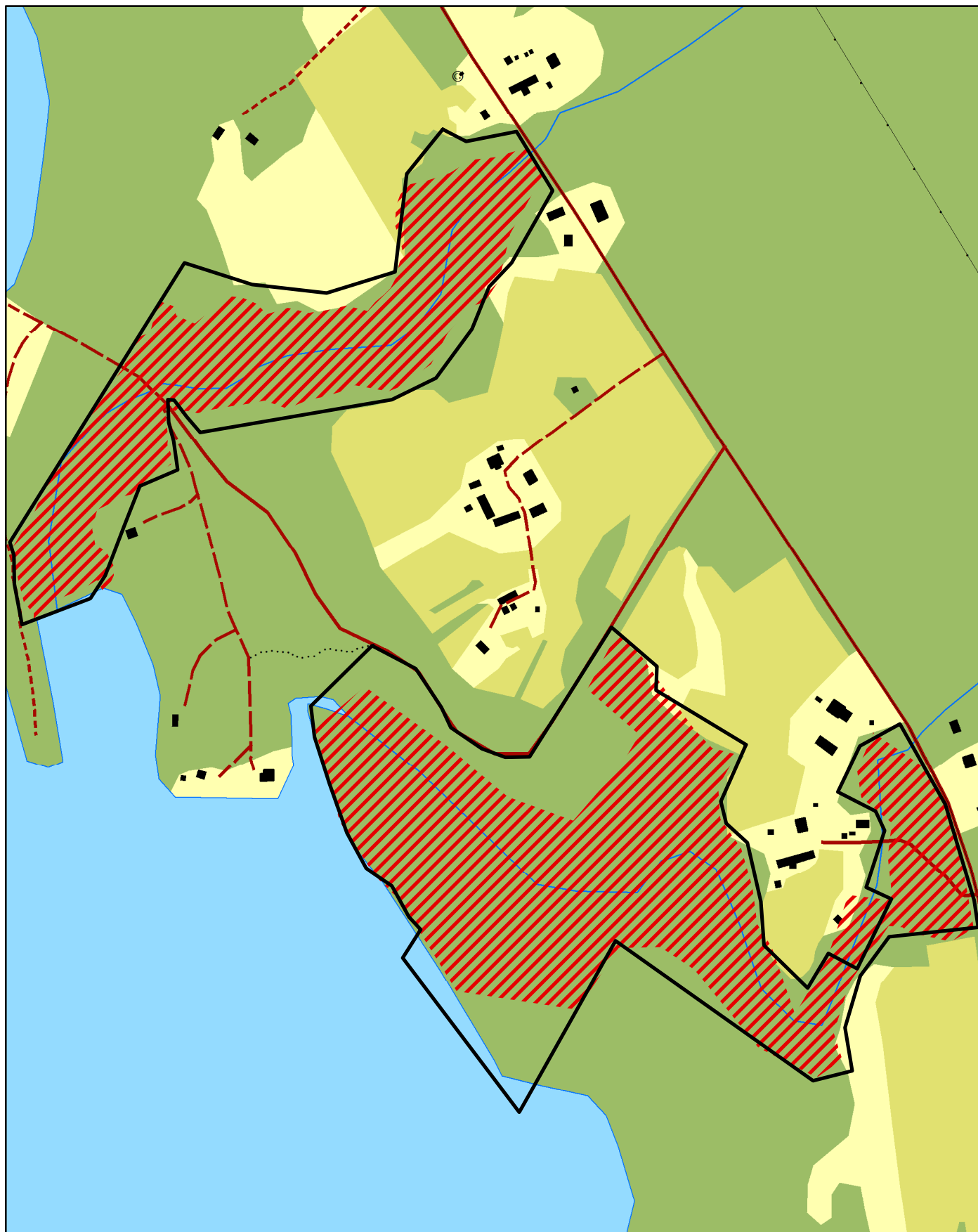
NVR ID 2044056

Bilaga C

Naturreseptat Kuoukaravinerna

Natura 2000 avgränsning

Skala 1:5 000

© Länsstyrelsen Norrbotten och © Lantmäteriet

 Gräns för naturreseptatet
 Natura 2000

0 250 500 m

Rödlistade arter samt nyckelarter

Svampar

	Svenskt namn	Latinskt namn	Hotkategori
1.	Bombmurkla	<i>Sarcosoma globosum</i>	VU
2.	Brun klibbskivling	<i>Limacella glioderma</i>	LC
3.	Gammelgransskål	<i>Pseudographis pinicola</i>	NT
4.	Granriskä	<i>Lactarius zonarioides</i>	LC
5.	Gränsticka	<i>Phellinus nigrolimitatus</i>	NT
6.	Gullmurkling	<i>Neolecta vitellina</i>	NT
7.	Purpurfingersvamp	<i>Clavaria purpurea</i>	NT
8.	Rosenticka	<i>Fomitopsis rosea</i>	NT
9.	Rynkskinn	<i>Phlebia centrifuga</i>	VU
10.	Slemmig klibbskivling	<i>Limacella illinita</i>	LC
11.	Tulpanskål	<i>Microstoma protracta</i>	LC
12.	Ullticka	<i>Phellinus ferrogineofuscus</i>	NT

Lavar och mossor

	Svenskt namn	Latinskt namn	Hotkategori
13.	Bollvitmossa	<i>Sphagnum wulfianum</i>	LC
14.	Brunpudrad nållav	<i>Chaenotheca gracillima</i>	NT
15.	Garnlav	<i>Alectoria sarmentosa</i>	NT
16.	Grenlav	<i>Evernia mesomorpha</i>	VU
17.	Knottrig blåslav	<i>Hypogymnia bitteri</i>	NT
18.	Kornig nållav	<i>Chaenotheca chlorella</i>	LC
19.	Mörkhövdad spiklav	<i>Calicium adaequatum</i>	LC
20.	Nordlig nållav	<i>Chaenotheca laevigata</i>	NT
21.	Rosa skärelav	<i>Schismatomma pericleum</i>	NT
22.	Rödbrun blekspik	<i>Sclerophora coniophaea</i>	NT
23.	Späd brosklav	<i>Ramalina dilacerata</i>	LC
24.	Trådbrosklav	<i>Ramalina thrausta</i>	EN
25.	Vedstjärna	<i>Elixia flexella</i>	NT
26.	Violettgrå tagellav	<i>Bryoria nadvornikiana</i>	NT
27.	Vitskaftad svartspik	<i>Chaenothecopsis viridialba</i>	NT

Kärlväxter

Svenskt namn	Latinskt namn	Hotkategori
28. Lappranunkel	<i>Ranunculus lapponicus</i>	LC
29. Myskmåra	<i>Galium triflorum</i>	NT
30. Norna	<i>Calypso bulbosa</i>	NT
31. Röd trolldruva	<i>Actaea erythrocarpa</i>	NT
32. Skuggviol	<i>Viola selkirkii</i>	NT

Kärlkryptogamer

Svenskt namn	Latinskt namn	Hotkategori
33. Strutbräken	<i>Matteuccia struthiopteris</i>	LC

Hotkategorier enligt Artdatabankens rödlista 2015. CR=Akut hotad, EN=Starkt hotad, VU=Sårbar, NT=Nära hotad, LC=Livskraftig, DD=Kunskapsbrist

Notis: I området har ej någon riktad inventering beträffande insekter och fåglar utförts.